

Skabb – Patientinformation

Bakgrund

Skabb är en hudsjukdom som orsakas av ett litet kvalsterdjur som är ca 0,4 mm stort. Honan gräver gångar i huden där hon lägger sina ägg. En vuxen person med skabb har vanligtvis 10-15 djur på huden. Enstaka personer med nedsatt immunförsvar kan drabbas av s.k. norsk skabb eller krustös skabb. Personen har då istället en stor mängd djur spridda på kroppen och är mer smittsam.

Under senare år har man sett en ökad förekomst av skabb i samhället såväl som inom vård och omsorg.

Symtom

Vanligt symtom vid skabb är svår klåda, särskilt nattetid. Klådan förekommer ofta i tunna hudpartier till exempel mellan fingrar, i armhålor och insida av armar och lår, genitalregionen, runt bröstvårtor och naveln. Det kan även uppstå små knottor och blåsor på huden. Dessa kan likna eksem.

Inkubationstid

Inkubationstiden är den tid från det att en person utsätts för smitta till dess personen får symptom. Inkubationstiden för skabb är 2-10 veckor. En person kan vara smittsam under inkubationstiden. Vid återkommande skabbsmitta hos samma person kan inkubationstiden vara 1-4 dagar.

Smittspridning

Skabb smittar genom nära, lite längre kroppskontakt, sannolikt mer än fem minuter. Kläder, handdukar och sängkläder kan sprida smitta. Skabbdjuret kryper på varm hud men kan inte hoppa eller flyga. Skabb är måttligt smittsamt. Smittan har inget med bristande hygien att göra. Enstaka korta hudkontakter, t ex att ta i hand, innebär ingen risk för smittöverföring.

Diagnos

Diagnos ställs genom påvisande av skabbdjur vid mikroskopisk undersökning.

Behandling

- Vanligaste behandlingen för vuxna: receptfri skabbdödande salva. Följ noga instruktion som medföljer förpackningen.
- Tvätta kroppen grundligt. Torka torrt. Smörj in hela kroppen utom huvudet med salvan. Noga att smörja mellan tår, fingrar, skinkor och i underlivet. Naglar skall klippas och smörjas in.
- Salvan skall sitta på i 24 timmar och inte tvättas bort där emellan. Om tvätt/dusch är nödvändig skall ny insmörjning av den tvättade kroppsdelens göras. Detta är viktigt att tänka på efter handtvätt och vid blöjbyte.
- Efter 24 timmar tvättas salvan av. Byt kläder, sängkläder, handdukar och badlakan. Använda kläder ska tvättas eller om de inte kan tvättas, vädras i fem dygn. Glöm inte handskar, skor, arbetskläder och gymnastikkläder.
- Efter behandlingen upphör smittrisen. En behandling räcker i allmänhet.
- Alla i familjen och deras nära kontakter t ex pojk- och flickvänner, lekkamrater ska behandlas samtidigt.
- Behandlingen kan orsaka irritation, sveda och uttorkning av huden. Använd därför mjukgörande kräm vid behov efter avslutad behandling. I vissa fall kan även en kortisonkräm behövas. Det tar flera veckor innan klådan försvinner helt. Klådan beror på reaktion mot kvarvarande döda kvalster.

Städning/rengöring

Skabbdjuret är känsliga för värme och uttorkning. Vid rumstemperatur och normal luftfuktighet dör de oftast efter 2-3 dagar.

Tvätta använda kläder och sänglinnen i maskin, 60° C

>>>

- Vädra och häng undan de kläder och skor som inte kan tvättas, i minst fem dagar
- Byt sänglinnen, dammsug och vädra sängkläder, mjuka mattor, kuddar plädar i minst 5 dagar

Åtgärder på sjukhus/särskilt boende

Vid konstaterad eller misstänkt skabb får du isoleras/kvarstanna på eget rum. Under denna tid serveras maten på rummet.

Uppföljning

Behövs vanligtvis inte.

**Ring 1177 för sjukvårdsrådgivning eller besök
www.1177.se/Halland**